

Bryssel den 27 januari 2022
(OR. fr, en)

5561/22

LIMITE

MIGR 20
JAI 96
ASILE 12
FRONT 38
RELEX 102

**Interinstitutionellt ärende:
2021/0401(CNS)**

NOT

från:	Ordförandeskapet
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)
Föreg. dok. nr:	5614/22
Komm. dok. nr:	14692/21
Ärende:	Förslag till RÅDETS BESLUT om provisoriska nödgärder till förmån för Lettland, Litauen och Polen – <i>Bekräftelse av det slutliga kompromissförslaget inför en överenskommelse</i> – <i>Beslut om att höra en institution eller ett organ</i>

1. Den 1 december 2021 offentliggjorde kommissionen ett förslag till rådets beslut om provisoriska nödgärder till förmån för Lettland, Litauen och Polen grundat på artikel 78.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.
2. RIF-råden och arbetsgruppen för asyl behandlade förslaget den 6 december 2021–26 januari 2022.
3. Ordförandeskapet anser att en rättvis och balanserad kompromiss har nåtts med beaktande av medlemsstaternas synpunkter.

4. Ändringar i förhållande till kommissionens förslag i dokument ST 14692/21 är markerade med **fetstil**, och strykningar med [...].
 5. Mot bakgrund av ovanstående uppmanas Coreper att godkänna kompromissen enligt bilagan till denna not, så att det obligatoriska samrådet med Europaparlamentet kan inledas.
-

2021/0401 (CNS)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om provisoriska nödgärder till förmån för Lettland, Litauen och Polen

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 78.3,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande¹, och

av följande skäl:

- (1) Enligt artikel 78.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) får rådet, om en eller flera medlemsstater försätts i en nödsituation med plötslig tillströmning av medborgare från tredjeländer, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, besluta om provisoriska åtgärder till förmån för den eller de medlemsstater som berörs.

¹ EUT C , , s. .

- (2) Sedan sommaren 2021 har unionen som helhet och Lettland, Litauen och Polen i synnerhet utsatts för ett hybridhot i form av instrumentalisering av **migranter** [...]. Detta har lett till en rekordartad ökning av de irreguljära gränspassagerna från Belarus. Under de senaste åren har det nästan inte gjorts några försök alls att irreguljärt passera de yttre gränserna från Belarus till EU, medan det nu sker var och varannan dag. Detta har initierats och organiserats av Lukasjenkaregimen som lockat migranter till gränsen i samarbete med migrantsmugglare och kriminella nätverk.
- (3) Denna instrumentalisering har lett till en allvarlig situation för dessa migranter vid Europeiska unionens yttre gränser till Belarus. Belarus agerande har skapat en humanitär kris, och ett flertal dödsfall har redan bekräftats. Det främsta ansvaret för att hantera denna kris ligger hos Belarus. Landet är bundet av Genèvekonventionen, inbegripet principen om *non-refoulement*. Därför måste Belarus ombesörja tillräckligt skydd för migranterna på sitt territorium och samarbeta med Förenta nationernas flyktingkommissariat (UNHCR) och Internationella organisationen för migration (IOM) i detta syfte. På grund av begränsat tillträde har det varit svårt att bedöma behoven på den belarusiska sidan av gränsen, men kommissionen har samarbetat nära med Förenta nationerna, dess specialiserade organ och berörda partnerorganisationer som arbetar med människorättsfrågor och humanitära frågor för att förhindra att den humanitära krisen förvärras ytterligare, även med tanke på de allt svårare väderförhållandena. Genom beslut som fattats nyligen har 700 000 euro mobiliserats i humanitärt bistånd för att hjälpa partner att bistå utsatta människor [...] vid gränsen och i Belarus.

(4) [...]

Under 2020 tog Lettland, Litauen och Polen emot sammanlagt 1 915 asylansökningar. År 2021 ökade antalet asylansökningar till sammanlagt 10 769, vilket innebär en ökning på över 560 %. Sett till var och en av de tre berörda medlemsstaterna, uppgick ökningen 2021 jämfört med 2020 till 414 % för Lettland, 1 050 % för Litauen och 493 % för Polen. Dessa siffror visar på den plötsliga och exempellösa karaktären hos tillströmningen av tredjelandsmedborgare till följd av Belarus instrumentalisering av migranter. Mot bakgrund av dessa siffror är det viktigt att EU förblir vaksamt och ger de berörda medlemsstaterna möjlighet att fortsätta att reagera på lämpligt sätt på grundval av de åtgärder som föreskrivs i detta beslut. I dessa medlemsstater har den plötsliga tillströmningen lett till ett extraordinärt tryck på asylsystemen, vars följder ackumuleras över tid.

(5) Unionen har på högsta nivå med kraft fördömt denna instrumentalisering av [...] migranter [...]. Europeiska rådet tog upp detta hot vid sina möten i juni och oktober 2021². I sitt tal om tillståndet i unionen kallade kommissionens ordförande Ursula von der Leyen det belarusiska agerandet för en hybridattack för att destabilisera Europa³. Agerandet visar på ett beslutsamt försök att skapa en fortsatt och utdragen kris som ett led i en bredare samlad insats för att destabilisera Europeiska unionen och undergräva samhället och viktiga institutioner. Det utgör ett verkligt hot och en överhängande fara för unionens säkerhet.

² Europeiska rådets slutsatser av den 24–25 juni 2021 och den 20–21 oktober 2021.

³ Tal om tillståndet i unionen 2021, den 15 september 2021.

- (6) Detta förslag läggs fram till följd av Europeiska rådets uppmaning till kommissionen i sina slutsatser av den 22 oktober **2021** att föreslå alla ändringar som krävs av EU:s rättsliga ramar samt konkreta åtgärder för att säkerställa en omedelbar och adekvat reaktion på hybridhotet i överensstämmelse med unionsrätten och internationella skyldigheter. [...] Åtgärderna skulle syfta till att ytterligare hjälpa Lettland, Litauen och Polen att hantera den nuvarande situationen på ett kontrollerat och snabbt sätt, samtidigt som grundläggande rättigheter och internationella skyldigheter respekteras fullt ut.
- (7) Till följd av den rådande nödsituationen har Litauen, Lettland och Polen utlyst undantagstillstånd och intensifierat gränsövervakningen och andra gränskontrollåtgärder för att skydda unionens integritet och säkerhet. Som en del av åtgärderna har dessa medlemsstater tvingats begränsa antalet öppna gränsövergångsställen och utplacerat ett betydande antal gränsbevakningstjänstemän längs landgränsen mot Belarus. De måste dessutom hantera de tredjelandsmedborgare som anländer till deras gränser, varav många söker eller avser att söka internationellt skydd i Europeiska unionen, och de som redan befinner sig på deras territorium.
- (8) Unionen har visat sitt beslutsamma stöd till dessa medlemsstater som blivit måltavla för den belarusiska regimen och som förvaltar de yttre gränserna på EU:s vägnar.

- (9) Kommissionen har beviljat Litauen finansiellt krisstöd. Utöver de 360 miljoner euro som avsatts för dessa medlemsstater inom ramen för instrumentet för gränsförvaltning och visering för denna budgetperiod har kommissionen också anslagit ytterligare ett tillskott på cirka 200 miljoner euro som kommer att finnas tillgängligt för 2021 och 2022. Dessutom har Litauen aktiverat EU:s civilskyddsmekanism och kommissionen har samordnat bistånd från 19 medlemsstater. Genom mekanismen har Litauen tagit emot tält, bäddar, värmesystem och andra artiklar som är avgörande för att tillgodose behoven hos de migranter som befinner sig på landets territorium. Detta alternativ står fortfarande öppet för Lettland och Polen.
- (10) Dessutom har Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex), Europeiska **unionens** asylbyrå [...] och **Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning** (Europol) gett operativt stöd till de medlemsstater som begärt hjälp för att klara av den rådande krissituationen. Byråerna har i synnerhet utstationerat experter för att handlägga asylansökningar och utföra gränskontroller och underrättelseverksamhet och har arbetat med att stärka återvändandekapaciteten och genomföra återvändandeinsatser. Detta operativa stöd har redan lett till ett betydande antal återvändandeinsatser. Byråerna kan nu bidra ytterligare när det gäller operativt stöd **utifrån de berörda medlemsstaternas behov. [...]** **Det** är viktigt att de tre berörda medlemsstaterna utnyttjar detta stöd fullt ut.

- (11) Detta ekonomiska och operativa stöd har underbyggts av utrikespolitiska åtgärder som syftar till att komma till rätta med instrumentaliseringssituationen och minska antalet anländande. Utöver det omfattande paketet med ekonomiska och finansiella sanktioner och förbudet mot belarusiska lufttrafikföretags tillträde till unionens luftrum och flygplatser som en reaktion på det riggade valet och omdirigeringen av en Ryanairflygning, har unionen vidtagit ytterligare åtgärder som ett specifikt svar på Belarus instrumentalisering av migranter. Den 9 november 2021 antog rådet kommissionens förslag om ett partiellt upphävande av avtalet mellan EU och Belarus om förenklade viseringsförfaranden. Den 15 november 2021 ändrade rådet EU:s sanktionssystem avseende Belarus, och unionen kan nu också rikta in sig på både enskilda personer och enheter som organiserar eller bidrar till verksamhet som underlättar olaglig passage av EU:s gränser. Den 23 november 2021 lade kommissionen fram ett förslag för att förhindra och begränsa den verksamhet som bedrivs av transportföretag som ägnar sig åt eller underlättar människosmuggling eller människohandel till unionen.
- (12) Kommissionen, den höga representanten, med bistånd av Europeiska utrikestjänsten, och medlemsstaterna har gjort intensiva diplomatiska ansträngningar gentemot de viktigaste ursprungs- och transitländerna för att förhindra att ytterligare medborgare från dessa länder anländer via Belarus. Ansträngningarna har omfattat utåtriktad verksamhet och intensifierade besök i viktiga ursprungs- och transitpartnerländer för att motverka belarusisk desinformation, stävja avresorna och få länderna att stödja återtagande av egna medborgare som för närvarande **befinner sig [...]** i Belarus. Den utåtriktade verksamheten har också inneburit direkta kontakter med flygbolag och civila luftfartsmyndigheter för att försöka hitta sätt att begränsa resande med oärligt uppsåt till Belarus.

- (13) Dessa diplomatiska, humanitära, operativa och finansiella insatser som unionen eller dess medlemsstater gjort har gett snabba resultat. De transitvägar som utnyttjas av smugglare för att föra migranter till den belarusiska gränsen stängs ner en efter en. Men den situation som Belarus har iscensatt utgör fortfarande en verklig och överhängande fara för unionens och de berörda medlemsstaternas säkerhet samt för deras territoriella integritet. Situationen är de facto mycket instabil i och med att Belarus fortsätter att instrumentalisera migranter som fortfarande anländer till unionens yttre gränser, vilket därigenom utgör en hybridattack mot EU.
- (14) Till följd av detta är situationen på plats fortfarande en utmaning för Lettland, Litauen och Polen, då tusentals migranter [...] **befinner sig på** deras territorier och vid gränsen mellan EU och Belarus och tredjelandsmedborgare **eller statslösa personer** fortsätter att anlända. Med tanke på den nuvarande instabila och svåra situationen i de tre berörda medlemsstaterna är det därför nödvändigt att anta provisoriska åtgärder till förmån för dessa medlemsstater.
- (15) Åtgärderna bör förse de berörda medlemsstaterna med [...] **lämpliga** rättsliga verktyg för att snabbt och effektivt kunna reagera på den nödsituation med plötslig tillströmning av medborgare från tredjeländer som Lettland, Litauen och Polen är försatta i. Dessa provisoriska åtgärder kan omfatta alla åtgärder [...] **som föreskrivs i detta beslut** för att effektivt och snabbt reagera på den aktuella attacken. Det är i princip tillåtet att låta dessa åtgärder medföra undantag från lagstiftningsakter.

- (16) De åtgärder som antas genom detta beslut är av tillfällig, extraordinär och exceptionell karaktär och måste vidtas för att möjliggöra en ordnad och värdig hantering av flödena med full respekt för grundläggande rättigheter och för att skydda de berörda medlemsstaternas territoriella integritet och nationella säkerhet.
- (17) På grundval av bedömningen av den nuvarande nödsituationen anses det lämpligaste sättet att stödja de berörda medlemsstaterna vara att inrätta ett förfarande för migrations- och asylhantering i nödsituationer vid de yttre gränserna, som avviker från vissa bestämmelser i direktiv 2013/32/EU om asylförfaranden[...] **och** direktiv 2013/33/EU om mottagningsvillkor [...]. Detta förfarande för migrations- och asylhantering i nödsituationer och de operativa stödåtgärder som föreskrivs i detta beslut [...] **är verktyg som** den berörda medlemsstaten kan använda för att hantera situationen på ett kontrollerat och effektivt sätt samtidigt som full respekt för grundläggande rättigheter och internationella skyldigheter säkerställs, i enlighet med Europeiska rådets uppmaning till kommissionen. I synnerhet respekterar åtgärderna i detta beslut rätten till asyl genom att säkerställa en verklig och effektiv tillgång till förfarandet och principen om *non-refoulement*.

- (18) Det förfarande för migrations- och asylhantering i nödsituationer vid de yttre gränserna som fastställs i detta beslut respekterar och ska tillämpas i full överensstämmelse med Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt artiklarna 1, 4, 7, 18, 19.1, 19.2 och 24. För att särskilt återspegla att barnets bästa måste komma i främsta rummet, tillgodose behovet av att respektera familjelivet och säkerställa skyddet av de berörda personernas hälsa, bör det i detta beslut fastställas särskilda regler och skyddsåtgärder som ska gälla för underåriga och deras familjemedlemmar och för sökande vars hälsotillstånd kräver särskilt och adekvat stöd. De garantier som fastställs i direktiv 2013/32/EU (direktivet om asylförfaranden) och direktiv 2013/33/EU (direktivet om mottagningsvillkor) för sökande med särskilda behov eller sårbarheter bör fortsätta att gälla för personer som omfattas av förfarandet för migrations- och asylhantering i nödsituationer. Direktiv 2013/33/EU bör fortsätta att tillämpas, inbegripet reglerna och skyddsåtgärderna avseende förvar av personer som ansöker om internationellt skydd, från och med den tidpunkt då en ansökan om internationellt skydd görs. Möjligheten att avvika från vissa bestämmelser i det direktivet bör inte påverka medlemsstaternas skyldighet att alltid säkerställa respekten för människans värdighet och särskilt täcka de grundläggande behoven för tredjelandsmedborgare **eller statslösa personer** som omfattas av förfarandet för migrations- och asylhantering i nödsituationer.

(19) Inrättandet av ett förfarande för migrations- och asylhantering i nödsituationer vid de yttre gränserna, anpassat till de berörda medlemsstaternas särskilda behov, är nödvändigt eftersom de nuvarande bestämmelserna i direktivet om asylförfaranden inte erbjuder lämpliga verktyg för att effektivt hantera den rådande nödsituationen med Belarus instrumentalisering av migranter. Även om vissa bestämmelser i direktiv 2013/32/EU om asylförfaranden kan tillämpas för att hantera den rådande situationen på ett ordnat sätt är de inte specifikt utformade för en situation där unionens integritet och säkerhet är under attack till följd av instrumentalisering av migranter. Därför behövs särskilda förfarandebestämmelser, närmare bestämt inrättandet av ett förfarande för migrations- och asylhantering i nödsituationer, för att hantera just denna nödsituation. För aspekter som inte specifikt regleras i detta beslut bör alla andra regler och garantier i direktivet om asylförfaranden gälla.

[...]

(21) För att säkerställa att de berörda medlemsstaterna har den flexibilitet som krävs och undvika att Belarus inriktar sig på särskilda kategorier av tredjelandsmedborgare, bör det genom det förfarande för migrations- och asylhantering i nödsituationer som fastställs i detta beslut vara möjligt för de berörda medlemsstaterna att, inom ramen för ett gränsförfarande enligt artikel 43 i direktivet om asylförfaranden, fatta beslut om huruvida ansökningar om internationellt skydd som lämnas in av tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som har gripits eller påträffats i närheten av gränsen till Belarus efter en olaglig inresa eller efter att ha infunnit sig vid gränsövergångsställena kan tas upp till prövning och fatta beslut om innehållet i dem. De garantier som fastställs i kapitel II i direktivet om asylförfaranden måste respekteras.

- (22) I förfarandet för migrations- och asylhantering i nödsituationer bör barnets bästa och skyddsåtgärderna för sökande med medicinska tillstånd komma i främsta rummet för de behöriga myndigheterna. Därför bör Lettland, Litauen och Polen inom ramen för förfarandet för migrations- och asylhantering i nödsituationer prioritera prövning av ansökningar [...] från underåriga och deras familjemedlemmar **samt från sökande vilkas särskilt utsatta situation kräver det**. Dessutom bör Lettland, Litauen och Polen inte tillämpa gränsförfarandet när sökandens hälsotillstånd gör det omöjligt att pröva ansökan vid gränsen eller i transitzonerna. Detta bör också vara fallet om hälsoproblemen framkommer vid prövningen av ansökan. Om det vid prövningen av ansökan framkommer att en sökande behöver särskilda förfarandegarantier och adekvat stöd inte kan ges inom ramen för asyلفörfarandet vid gränsen bör den berörda medlemsstaten, i enlighet med artikel 24.3 i direktivet om asyلفörfaranden, hänvisa sökanden till det normala förfarandet inom territoriet.
- (22a) **För att bättre organisera sig i denna nödsituation kan de berörda medlemsstaterna prioritera prövning av ansökningar som sannolikt är välgrundade eller uppenbart ogrundade.**

- (23) **Medlemsstater får använda sig av förvar, bland annat för att förhindra avvikande, i enlighet med direktivet om mottagningsvillkor och [...] i enlighet med artikel 26.1 i direktivet om asylförfaranden[...]. När det gäller förvar bör de skäl och villkor för förvar som anges i artikel 8 i direktivet om mottagningsvillkor tillämpas. I synnerhet får medlemsstaterna ta en sökande i förvar endast om andra, mindre ingripande åtgärder, såsom inskränkningar i den fria rörligheten enligt artikel 7 i direktivet, inte kan tillämpas verkningsfullt. [...]** De skyddsåtgärder för förvar som föreskrivs i direktivet om mottagningsvillkor bör gälla, i synnerhet för **utsatta personer och sökande med särskilda mottagandebehov [...]**. Alternativ till förvar, såsom inskränkningar i den fria rörligheten eller en skyldighet att vara bosatt på en bestämd plats, kan vara lika effektiva som förvar under rådande omständigheter och bör därför övervägas av myndigheterna [...].

- (24) [...] **De medlemsstater som berörs av detta beslut bör tillåtas att förlänga tidsfristen för registrering av ansökningar om internationellt skydd till högst fyra veckor, och till högst fem veckor i fall av tvingande folkhälsoskäl, utan att det påverkar skyldigheterna enligt förordning (EU) nr 603/2013 (Eurodacförordningen).** [...] **Det bör vara möjligt att förlänga den maximala varaktigheten för tillämpningen av ett gränsförfarande till sexton veckor från och med den dag då ansökan lämnades in,** under vilka ett beslut om ansökan, inbegripet ett beslut om ett eventuellt överklagande mot ett avslag, bör fattas. Dessa förfarandemässiga tidsfrister, som är längre än de som anges i direktivet om asylförfaranden, är utformade för att hjälpa de berörda medlemsstaterna att hantera den plötsliga tillströmningen i en situation där migranter instrumentaliserats. I den rådande situationen måste de berörda medlemsstaterna avleda resurser för att skydda sin territoriella integritet utöver att hantera de tredjelandsmedborgare **eller statslösa personer** som anländer till deras gränser eller som redan befinner sig på deras territorium. Till följd av detta kan de berörda medlemsstaterna behöva tid för att omorganisera sina resurser och öka sin kapacitet, även med stöd av EU:s byråer. Dessutom kommer antalet sökande inom ramen för gränsförfarandet att vara större än under normala omständigheter, varför den berörda medlemsstaten kan behöva mer tid för att kunna fatta beslut utan att tillåta inresa till territoriet. Lettland, Litauen och Polen bör dock prioritera registrering av ansökningar från underåriga och deras familjemedlemmar **samt från sökande vilkas särskilt utsatta situation kräver det.**

- (25) [...] Om de berörda medlemsstaterna ställs inför våldshandlingar vid sina yttre gränser, inbegripet i samband med tredjelandsmedborgares **eller statslösa personers** försök att i stora antal tränga in i landet med oproportionerliga våldsmedel, bör de berörda medlemsstaterna kunna vidta nödvändiga åtgärder i enlighet med sin nationella rätt för att upprätthålla säkerhet, lag och ordning och säkerställa en verkningsfull tillämpning av detta beslut. **Alla våldshandlingar vid gränsen måste undvikas till varje pris, inte bara för att skydda den berörda medlemsstatens territoriella integritet och säkerhet utan även för att säkerställa tryggheten och säkerheten för tredjelandsmedborgarna eller de statslösa personerna, särskilt familjer och barn som fredligt väntar på att få möjlighet att söka asyl i unionen.**
- (26) Enligt artikel 18.9 i direktiv 2013/33/EU får medlemsstaterna i vederbörligen motiverade fall och på vissa villkor tillfälligt fastställa materiella mottagningsvillkor som skiljer sig från dem som föreskrivs i direktivet. Den rådande nödsituationen är en exceptionell situation som motiverar att man fastställer andra materiella mottagningsvillkor, eftersom det har uppstått ett plötsligt och oförutsägbart flöde av tredjelandsmedborgare **och statslösa personer** som behöver hanteras och omhändertas vid gränsen. Därför bör den berörda medlemsstaten i den rådande nödsituationen kunna göra undantag från normerna i direktivet om mottagningsvillkor och ge tredjelandsmedborgare och statslösa personer tillfälligt boende, som bör vara säsongsanpassat till väderförhållandena, och täcka deras grundläggande behov, i synnerhet genom att tillhandahålla mat, vatten, kläder, lämplig medicinsk vård och hjälp till utsatta personer, med full respekt för rätten till människans värdighet.

- (27) [...] När en efterföljande ansökan **utan nya fakta eller uppgifter** görs enbart för att försena eller hindra återvändandet får medlemsstaterna anse att ansökan inte kan tas upp till prövning i enlighet med artikel 33.2 d i direktivet om asylförfaranden. **Enligt artikel 2.2 a i direktiv 2008/115/EG får medlemsstaterna besluta att inte tillämpa direktiv 2008/115/EG [...] när det gäller [...] tredjelandsmedborgare som grips eller hejdas** i samband med att de på ett irreguljärt sätt passerar en medlemsstats yttre gräns landvägen, sjövägen eller luftvägen och som inte därefter har fått tillstånd eller rätt att vistas i den medlemsstaten.

[...]

- (29) Lettland, Litauen och Polen bör informera tredjelandsmedborgare **eller statslösa personer** om [...] **alla åtgärder de har beslutat att tillämpa** [...] i enlighet med detta beslut [...], [...] på ett språk som tredjelandsmedborgaren **eller den statslösa personen** förstår eller rimligen kan förväntas förstå. [...] **Informationen bör särskilt omfatta** uppgifter om de ställen som är tillgängliga för registrering och inlämnande av en ansökan om internationellt skydd, [...] var de närmaste ställen där deras ansökan kan lämnas in ligger, möjligheten att överklaga beslutet om ansökan samt åtgärdernas varaktighet.

- (30) För att hjälpa den berörda medlemsstaten att tillhandahålla nödvändigt bistånd till tredjelandsmedborgare **eller statslösa personer** som omfattas av detta beslut, inbegripet genom att främja frivilligt återvändande eller genom att fullgöra sina humanitära uppgifter, bör FN-organ och andra relevanta partnerorganisationer, i synnerhet Internationella organisationen för migration och Internationella rödakors- och rödahalvmånefederationen ha faktiskt tillträde till gränsen på de villkor som anges i direktivet om mottagningsvillkor och direktivet om asylförfaranden. I enlighet med artikel 29 i direktivet om asylförfaranden bör FN:s flyktingkommissariat ges möjlighet att ta kontakt med sökande, även de som befinner sig vid gränsen. Lettland, Litauen och Polen bör därför ha ett nära samarbete med FN-organ och relevanta partnerorganisationer.
- (31) Lettland, Litauen och Polen bör tillämpa eventuella åtgärder **som de beslutar att anta** enligt detta beslut endast så länge som det är absolut nödvändigt för att hantera nödsituationen och under inga omständigheter längre än sex månader. Om den situation som ledde till tillämpningen av dessa specifika åtgärder skulle upphöra före denna sexmånadersperiod bör de berörda medlemsstaterna omedelbart avbryta tillämpningen av dem. Kommissionen bör, i samarbete med de berörda medlemsstaterna och relevanta EU-byråer, fortlöpande övervaka och se över situationen och vid behov föreslå för rådet och de berörda medlemsstaterna att åtgärderna i detta beslut upphör att tillämpas eller eventuellt förlängs genom ett förslag enligt artikel 78.3 i EUF-fördraget.

- (32) Efter en begäran om stöd från Lettland, Litauen [...] **eller** Polen bör Europeiska unionens byråer bedöma ländernas behov i samarbete med dem. För att bistå de tre medlemsstater som har särskilda utmaningar till följd av Belarus instrumentalisering av migranter bör Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex), Europeiska **unionens** asylbyrå [...] och **Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning** (Europol) samt medlemsstaterna ge Lettland, Litauen och Polen tillräckligt stöd genom att prioritera nödvändiga resurser, samtidigt som behoven i andra medlemsstater som utsätts för migrationstryck fortsätter att tillgodoses.
- (33) **I enlighet med förordning (EU) 2019/1896 och för att [...]** bistå de tre medlemsstater som har särskilda utmaningar till följd av instrumentaliseringen av migranter bör Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex), på begäran av de berörda medlemsstaterna, [...] **tillhandahålla stöd eller öka** sitt stöd till dessa tre medlemsstater. I detta sammanhang bör Frontex verkställande direktör på begäran av en av dessa medlemsstater inleda en snabb gränsinsats eller återvändandeintervention under en begränsad tid på den berörda värdmedlemsstatens territorium och sätta in nödvändiga resurser. Dessutom bör Frontex på begäran [...] **tillhandahålla, eller öka** tillhandahållandet av, alla andra typer av bistånd, t.ex. Eurosurs fusionstjänster eller riskanalysprodukter, samt nödvändig utrustning för att förbättra gränsövervakningen. En situation med instrumentalisering av migranter bör dessutom leda till att Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån utför en särskild sårbarhetsbedömning, även för att bedöma eventuella ytterligare behov av stöd.

- (34) **I enlighet med förordning (EU) 2021/2303 och för att [...]** hjälpa de medlemsstater som har särskilda utmaningar till följd av instrumentaliseringen av migranter att genomföra undantagen i detta beslut bör Europeiska **unionens asylbyrå [...]**, på begäran av de berörda medlemsstaterna, [...] **tillhandahålla stöd eller öka** sitt stöd genom att ställa nödvändiga resurser till Lettlands, Litauens och Polens förfogande, i synnerhet genom utplacering av asylstödgrupper för att bland annat bistå vid registrering och handläggning av ansökningar, identifiering och bedömning av sårbarheter, säkerställande av adekvata mottagningsvillkor och tillhandahållande av nödvändiga översättningstjänster samt nödvändig expertis och utbildning.
- (35) **I enlighet med förordning (EU) 2016/794 och [...]** för att bistå de tre medlemsstater som har särskilda utmaningar till följd av instrumentaliseringen av migranter bör **Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol)**, på begäran av de berörda medlemsstaterna, stödja dem genom att placera ut experter, prioritera deras begäranden, tillhandahålla skräddarsydda analysprodukter, såsom hotbedömningar, strategiska och operativa analyser och lägesrapporter, och fortsätta att stödja medlemsstaterna i kampen mot smuggling av migranter och relaterade brott.

- (36) När så är lämpligt bör Europeiska unionens byråer utlysa expertinbjudningar för att tillmötesgå Lettlands, Litauens eller Polens begäran om stöd. I detta fall bör medlemsstaterna uppmuntras att så snart som möjligt ställa erforderliga experter med lämpliga profiler till förfogande. I samband med en snabb gränsinsats eller en återvändandeintervention som organiseras av Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån bör medlemsstaterna uppmuntras att tillhandahålla sina respektive bidrag till utplaceringen av enheter från den stående styrkan, inbegripet från reserven för snabba insatser, eller all nödvändig utrustning, även inom ramen för reserven med utrustning för snabba insatser. Medlemsstaterna bör också uppmuntras att stödja Lettland, Litauen och Polen i alla återvändandeåtgärder och i deras kontakter med tredjeländer.
- (37) Eftersom målen för detta beslut inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av åtgärdens omfattning och verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget). I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta beslut inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

- (38) Detta beslut är förenligt med de grundläggande rättigheter och de principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.
- (39) [I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 21 om **Förenade kungarikets och Irlands** ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till **fördraget om Europeiska unionen [...]** och **fördraget om Europeiska unionens funktionssätt[...]** utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i det protokollet, deltar Irland inte i antagandet av detta beslut, som inte är bindande för eller tillämpligt på Irland.]

ELLER

[I enlighet med artikel 3 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, har Irland (genom en skrivelse av den ...) meddelat att det önskar delta i antagandet och tillämpningen av detta beslut.]

- (40) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, deltar Danmark inte i antagandet av detta beslut, som inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark.

- (41) Mot bakgrund av situationens brådskande karaktär bör detta beslut träda i kraft dagen efter det att det har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning.
- (42) På grund av deras provisoriska karaktär bör de åtgärder som antas vara tidsbegränsade och upphöra när den rådande nödsituationen har upphört.
- (43) Personer som anlant till Lettland, Litauen och Polen från Belarus innan detta beslut träder i kraft bör omfattas av dess tillämpningsområde om de ännu inte har registrerats [...].

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

INLEDANDE BESTÄMMELSE

Artikel 1

Innehåll

I detta beslut fastställs provisoriska åtgärder till förmån för Lettland, Litauen och Polen i syfte att hjälpa dem att hantera den nödsituation som orsakats av Belarus agerande, vilket lett till plötslig tillströmning av tredjelandsmedborgare **och statslösa personer** i det rådande läget med instrumentalisering av migranter vid de yttre gränserna.

Detta beslut ska inte tillämpas på belarusiska medborgare som söker internationellt skydd i de medlemsstater som avses i föregående stycke.

KAPITEL II

FÖRFARANDE FÖR MIGRATIONS- OCH ASYLHANTERING I NÖDSITUATIONER VID LETTLANDS, LITAUENS OCH POLENS YTTRE GRÄNSER

Artikel 2

Asylförfarande

1. Genom undantag från artikel 6.1 i direktivet om asylförfaranden får registreringen, när det gäller tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som gripits eller påträffats i närheten av gränsen till Belarus efter en olaglig inresa eller efter att ha infunnit sig vid gränsövergångsställena, ske senast fyra veckor efter det att ansökan görs **utan att det påverkar de tidsfrister som anges i artiklarna 9 och 14 i förordning 603/2013/EU (Eurodacförordningen). Denna period kan förlängas med en vecka av tvingande folkhälsoskäl.**

Lettland, Litauen och Polen ska prioritera registrering av ansökningar från underåriga och deras familjemedlemmar **samt från sökande vilkas särskilt utsatta situation kräver det.**

2. Genom undantag från artiklarna 25.6 b, 31.8 och 43.1 b i direktivet om asylförfaranden får Lettland, Litauen och Polen i sina gräns- eller transitzoner fatta beslut om huruvida ansökningar som registrerats i enlighet med punkt 1 kan tas upp till prövning eller [...] om deras innehåll.

Utan att det påverkar artikel 24 i direktivet om asylförfaranden ska gränsförfarandet upphöra att vara tillämpligt för sökande vars hälsotillstånd kräver ett stöd som inte kan säkerställas på ett tillfredsställande sätt vid gränsen eller i transitzoner, även när detta framkommer under förfarandet, och sökanden ska beviljas inresa till territoriet för att ansökan ska kunna prövas, utan att förfarandet nödvändigtvis behöver startas om från början.

De grundläggande principerna och garantierna i kapitel II i direktivet om asylförfaranden ska tillämpas.

3. Lettland, Litauen och Polen ska prioritera prövning av ansökningar [...] från underåriga och deras familjemedlemmar **samt från sökande vilkas särskilt utsatta situation kräver det.**

Lettland, Litauen och Polen får prioritera prövningen av ansökningar som sannolikt är välgrundade eller uppenbart ogrundade.

[...]

[...]4. Genom undantag från artikel 43.2 i direktivet om asylförfaranden får tidsfristen före beviljande av tillträde till territoriet förlängas till 16 veckor **från det datum då ansökan lämnas in**, under vilken tid ett beslut om ansökan, inbegripet överklagandet, ska fattas.

[...]5. Genom undantag från artikel 46.5 och 46.6 i direktivet om asylförfaranden får Lettland, Litauen och Polen besluta att tillämpa reglerna i punkt 6 i den artikeln på alla beslut som fattas om ansökningar som provas i ett gränsförfarande enligt punkt 2 i den här artikeln.

Artikel 3

Materiella mottagningsvillkor

1. Genom undantag från artiklarna **17 och 18** i direktiv 2013/33/EU får Lettland, Litauen och Polen tillfälligt fastställa materiella mottagningsvillkor som skiljer sig från dem som föreskrivs **i dessa [...]** för sökande [...] som omfattas av åtgärderna i artikel 2.1 i detta beslut.
[...]
2. **Punkt 1 påverkar inte tillämpningen av artikel 18.2–18.5 i direktiv 2013/33/EU.**
3. **De villkor som avses i punkt 1 ska under alla omständigheter [...]** omfatta de sökandes grundläggande behov, framför allt mat, vatten, kläder, lämplig medicinsk vård och tillfälligt boende som är säsongsanpassat till väderförhållandena, samt med full respekt för människans värdighet.

[...]

Artikel 5

Särskilda garantier

1. Vid tillämpning av detta beslut ska Lettland, Litauen och Polen vederbörligen informera tredjelandsmedborgare eller statslösa personer **som omfattas av detta beslut** på ett språk som de förstår eller rimligen kan förväntas förstå om de åtgärder som tillämpas, de utsedda ställen som är tillgängliga för registrering och inlämnande av en ansökan om internationellt skydd – särskilt var det närmaste ställe där de kan lämna in sin ansökan ligger – möjligheten att överklaga beslutet samt åtgärdernas varaktighet.
2. Lettland, Litauen och Polen får inte tillämpa artiklarna 2, 3, 4 och 5 längre än vad som är absolut nödvändigt för att hantera den nödsituation som orsakats av Belarus, och under inga omständigheter längre än den period som anges i artikel 10.

KAPITEL III

OPERATIVT STÖD

[...]

Artikel 7

Operativt stöd [...] från Europeiska unionens asylbyrå

På begäran om stöd från Lettland, Litauen eller Polen ska **Europeiska unionens asylbyrå [...]** **tillhandahålla eller öka** nödvändigt operativt stöd, i synnerhet genom att

- a) utplacera asylstödgrupper,
- b) registrera ansökningar om internationellt skydd,
- c) underlätta en inledande analys av asylansökningar,
- d) göra personliga intervjuer med de sökande om deras ansökningar och omständigheterna kring deras ankomst,
- e) stödja lämplig identifiering och bedömning av utsatta sökande,
- f) stödja förvaltning och utformning av mottagningsanläggningar och införande av lämpliga standarder för dem,
- g) förse sökande eller potentiella sökande av internationellt skydd med information och särskilt stöd som de kan behöva,

- h) tillhandahålla sakkunskap, särskilt när det gäller tolknings- och översättningstjänster, exakt och aktuell information om ursprungsländer samt kunskaper om behandling och handläggning av asylärenden,
- i) tillhandahålla utbildning för personal vid behöriga eller andra myndigheter,
- j) annat särskilt stöd, beroende på vad som är lämpligt.

[...]

KAPITEL IV

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 9

Samarbete och utvärdering

1. **Vid tillämpning av detta beslut [...]** ska kommissionen, relevanta EU-byråer och Lettland, Litauen och Polen ha ett nära samarbete och regelbundet informera varandra om **dess** genomförande [...].**[...]I detta syfte ska de berörda medlemsstaterna** fortsätta att rapportera alla [...] uppgifter **som är relevanta [...]** för genomförandet av detta beslut, via EU-nätverket för beredskap och krishantering på migrationsområdet.

2. **Vid tillämpning av detta beslut** ska Lettland, Litauen och Polen [...] **upprätthålla det** nära samarbetet med UNHCR och relevanta partnerorganisationer för att fastställa formerna för stöd till sökande i den rådande nödsituationen i enlighet med de regler som anges i detta beslut och i direktivet om asylförfaranden och direktivet om mottagningsvillkor.
3. **Vid tillämpning av detta beslut** ska kommissionen [...] i samarbete med Lettland, Litauen och Polen fortlöpande övervaka och se över situationen och vid behov föreslå att detta beslut upphävs eller förlängs genom ett förslag till rådets beslut enligt artikel 78.3 i EUF-fördraget. I detta syfte ska Lettland, Litauen och Polen förse kommissionen med den specifika information som den behöver för att kunna genomföra denna översyn och lägga fram ett förslag om upphävande eller förlängning samt all annan **relevant** information **som avser situationen vid gränsen mot Belarus och** som kommissionen kan komma att begära.

Artikel 10

Ikraftträdande och tillämpning

1. Detta beslut träder i kraft den [...] dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.
2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 9 **och punkt 4 i den här artikeln** ska det gälla i sex månader efter ikraftträdandet.

3. Detta beslut ska tillämpas [...]med avseende på alla tredjelandsmedborgare, **med undantag av belarusiska medborgare, och statslösa personer** som anländer till Lettlands, Litauens och Polens territorium från och med den dag då detta beslut träder i kraft samt på alla tredjelandsmedborgare som redan befinner sig på Lettlands, Litauens och Polens territorium innan detta beslut träder i kraft till följd av den belarusiska regimen agerande och vars ansökningar om internationellt skydd inte har registrerats [...].
4. Detta beslut ska fortsätta att gälla för sökande vars ansökningar om internationellt skydd har registrerats i enlighet med bestämmelserna i detta beslut till dess att ett slutgiltigt beslut har fattats om deras ansökningar [...].

Utfärdat i Bryssel den

På rådets vägnar

Ordförande
